SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1519

av Hanna Lindqvist (MP)

Åtgärder mot bostadssegregation

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att agera mot bostadssegregationen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Var du bor ska inte avgöra vilka möjligheter du får i livet. Ändå är bostadssegregationen en av de tydligaste skiljelinjerna i dagens Sverige. Människor med olika inkomster och bakgrunder lever allt oftare åtskilda, samtidigt som möjligheten att hitta en bra bostad till en rimlig kostnad har blivit alltmer ojämlik. I vissa områden koncentreras arbetslöshet, trångboddhet och otrygghet, medan andra områden har ett ensidigt bostadsutbud som stänger ute människor med lägre inkomster.

Bostadssegregationen är inte en naturlag. Den formas av politiska beslut, av hur bostäder byggs och fördelas och av vilka möjligheter människor har att efterfråga en bostad. Därför krävs en aktiv bostadspolitik som både motverkar att människor trängs undan från sina hem och skapar förutsättningar för mer blandade och inkluderande bostadsområden. Alla ska kunna bo bra, och alla ska ha möjlighet att leva ett gott liv oavsett var i landet eller i vilket område de bor.

En viktig del i arbetet är att människor ska ha råd att bo kvar. Renoveringar av hyresrätter får inte leda till att hyrorna höjs så mycket att de som bor där tvingas flytta. Det gäller inte minst i miljonprogramsområden där det finns stora behov av

upprustning, men där renoveringarna måste genomföras med hänsyn till hyresgästernas ekonomiska förutsättningar. Allmännyttan behöver kunna ta ett större socialt ansvar, och staten behöver bidra till att nödvändiga renoveringar kan genomföras utan att människor trängs bort. Hyresgästers ställning vid renovering behöver stärkas och barnfamiljer ska aldrig riskera att vräkas till hemlöshet.

Samtidigt behöver vi bygga och planera för bostadsområden där människor med olika inkomster, åldrar och livssituationer kan bo sida vid sida. Områden med ensidiga bostadsbestånd behöver kompletteras med fler bostadstyper och upplåtelseformer. Det behövs fler hyresrätter med rimliga hyror i områden där de i dag saknas, liksom fler småhus och radhus i områden där bostadsutbudet är ensidigt. Det måste också bli lättare för människor att etablera sig på bostadsmarknaden, oavsett om de är unga och ska köpa sin första bostad eller har en låg inkomst och behöver stöd för att kunna efterfråga ett tryggt boende. Diskriminering på bostadsmarknaden måste motverkas och bostadspolitiken behöver utgå från att alla har rätt till en bostad.

Ansvaret för att bryta segregationen kan inte läggas på enskilda kommuner eller tillfälliga projekt. Det krävs ett långsiktigt samarbete mellan stat, regioner och kommuner, där resurser, investeringar och mål samordnas. Det offentliga behöver också ta ett större ansvar för att skapa förutsättningar för bostadsbyggande där marknaden inte på egen hand tillgodoser behoven. Det gäller exempelvis hyresrätter, studentbostäder och bostäder för äldre i kommuner med svagare bostadsmarknader. Befintliga byggnader behöver nyttjas bättre och det ska finnas utrymme för fler sätt att bo, som byggemenskaper och kollektiva boendelösningar.

Levande och trygga bostadsområden handlar dock om mer än bostäder. Tillgång till samhällsservice, arbete, mötesplatser, kultur och ett aktivt föreningsliv är avgörande för att människor ska kunna känna delaktighet och tillhörighet. Lokala företagare, föreningar, kulturliv och engagerade invånare är viktiga krafter i utvecklingen av sina områden. De behöver ges goda förutsättningar att verka och möjlighet att påverka. Det offentliga ska inte bara investera i byggnader, utan också i de lokalsamhällen där människor lever sina liv.

Samtidigt måste oseriösa hyresvärdar och aktörer som utnyttjar människors utsatta position på bostadsmarknaden motverkas. Hyresvärdar ska ta ansvar för sina fastigheter och hyresgäster ska kunna känna sig trygga med att deras hem håller en god standard. Kommuner behöver också ha bättre möjligheter att påverka utvecklingen av sina

stadskärnor och bostadsområden, bland annat genom en återinförd kommunal förköpsrätt.

Att bryta bostadssegregationen kräver mer än enskilda insatser. Det kräver en bostadspolitik som sätter människors behov framför kortsiktiga marknadsintressen, som tar ansvar för att bostäder finns där människor behöver dem och som ger alla möjlighet att bo tryggt och bra. Vi vill bygga ett samhälle där bostadsområden inte skiljer människor åt, utan för människor samman. Ett Sverige där din adress inte avgör din framtid.

Hanna Lindqvist (MP)